

bi utegnile zagrabit marsikaterega čuječnega. Duhovitost in odlike *Spisov* segajo predvsem v njegov drugi del – k natisu govorov, razglasov in podobnega, s katerimi so se začeli koncerti Laibachov ali odpirale razstave Irwinov, da o pizzerijah ne izgubljam besed. Iz teh samozavestnih, retorično udarnih in spretnih nagovorov, ki sekljajo evropske narode na njihovih najbolj občutljivih mestih, bi se veliko lahko naučil tudi kakšen novopečeni minister za zunanje peripetije. (Ženja Leiler)

Malina Schmidt Snaj: INTELEKTUALEC NA PREIZKUŠNJI. Založba Mihelač, Ljubljana 1993. Intelektualec je tokrat na preizkušnji samo fiktivno, in sicer kolikor se nam razkriva v svojem odnosu do revolucije v slovenski pred-, med- in še zlasti povojni dramatik, čeprav vsake zveze z realnostjo niso le naključne. Slovenski intelektualni dramski liki se v svoji razpetosti med intimnim in aktivnim, revolucionarnim svetom po mnenju avtorice gibljejo znotraj treh prevladujočih drž. Kadar se poistovetijo z revolucijo, prenehajo v pozabi lastne reflektivne drže obstajati kot intelektualci. Kadar se akcije udeležujejo z določeno mero dvoma, je glavno polje konflikta večni boj med obema poloma v njihovi osebnosti. Kadar pa se od revolucije distancirajo, prihajajo v spor z zunanjim svetom. Natis nekoliko izpopolnjene doktorske disertacije Maline Schmidt Snaj bi sredi osemdesetih prebirali kot aktualno aluzijo na stanje povojne slovenske družbe, sredi devetdesetih pa ga beremo le še skoz optiko anahronizma – kot nekoliko zaprašen primerek uspele klasične literarnozgodovinske analize. (Ignacija Fridl)

Rajko Šuštaršič: TRAKTAT O SVOBODI ALI VREDNOSTNI SISTEM. Lumi, Ljubljana 1992. Knjiga na zanimiv način opisuje predvsem eksistenčni modus naroda, ki lahko obstaja kot subjekt, a hkrati ohranja svobodo kot temeljno vrednoto znotraj vrednostnega sistema. Druga možnost njegovega obstoja je bivanje kot institucija, pri tem sicer ohrani svoj sistem vrednot kot neposrednih dejstev zavesti. Vendar pa nasprotno znotraj tega sistema ni svobode – kot vrednoto je ni moč definirati. Šuštaršiča nato zanima še struktura vrednostnega sistema, ki je lahko horizontalna ali vertikalna, ter dvopolnost institucionalnih vrednot. Čeprav je delo pisano strokovno, je razumljivo tudi za naključnega bralca. (Nina Grafenauer)

Vladimir Vodopivec: MOJ GRMIČEK. Založba Mondena, Grosuplje 1993. Gre za zbirko pesmi strelskega mojstra, izkušenega vojaka, v Beogradu živečega Vladimirja Vodopivca, ki je letos praznoval svoj 95. rojstni dan. Vodopivec je nosilec odličij za vojne zasluge od SHS do JNA in avtor številnih knjig o strelstvu, ki jih je izdala SZJ. Poglavitna zanimivost sicer obsežne zbirke je avtorjeva biografija. Pesmi, zbrane v tej knjigi, so takšne, kot jih kujejo stare mame, da bi pregnale dolge zimske večerov. Na primer: "Prišel bo dan, ko ne bom več sam. Bom pri Fani, zdaj še sami." Pesmi imajo zgodbo nekega življenja, toda veliko prej kot v rokah literarnih gurmanov bodo pristale ob "kmečkem ognjišču". (Jurij Hudolin)